

Täysistunto

Keskiviikko 7.4.2021 klo 14.01—15.57

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 18/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Vanhanen.

Keskustelu

14.52 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Essayahin äskeisen asiakohdan kysymyksen osalta on paras hakea vastausta asiantuntijakuulemisesta valiokunnassa, en pysty varmuudella itse vastaamaan tuohon.

Tässä esityksessä eduskunnalle taas annetaan esitys laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta. Tässä ehdotetaan tehtäväksi muutokset, joita niin sanottu EU:n etämyyntidirektiivi edellyttää.

Esityksen mukaan arvonlisäverolakiin otettaisiin sekä EU:n sisäisen että EU-alueelle maahantuotavien tavaroiden etämyynnin käsitteet. Arvonlisäverovelvollisuus koskisi tiettyin edellytyksin myös elinkeinonharjoittajaa, joka mahdollistaa tavaroiden myynnin käyttämällä sähköistä rajapintaa. Tällaisen elinkeinonharjoittajan katsottaisiin ostaneen tavarat niiden myyjältä ja myyneen ne ostajalle. Veron suorittamisvelvollisuus syntyisi silloin, kun ostajan maksu on hyväksytty.

Esityksellä poistettaisiin siis enintään 22 euron tavaralähetysten vapautus maahantuonnin arvonlisäverosta. Vapautus on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille. Lisäksi enintään 150 euron arvoisiin lähetyksiin sisältyvien maahantuotavien tavaroiden etämyynnille otettaisiin käyttöön uusi yhden yhteyspisteen rekisteröinti-, ilmoitus- ja maksujärjestelmä. Nykyisestä poiketen etämyynti tapahtuisi EU:n alueella silloinkin, kun tavaroiden vastaanottaja on maahantuojaa, jos myynti on ilmoitettava uudessa erityisjärjestelmässä. Tällainen myynti verotettaisiin Suomessa, jos tavaroiden kuljetus ostajalle päättyy Suomessa.

Järjestelmää käytettäessä maahantuonti olisi verotonta ja myyjä tilittäisi veromyynneistä järjestelmän kautta Verohallinnolle kuukausittain. Jos verovelvollinen olisi sijoittautunut EU:n ulkopuolelle, hänen on nimettävä välittäjä, joka olisi veronmaksuvelvollinen ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 35/2021 vp

täyttäisi erityisjärjestelmän velvoitteet verovelvollisen nimissä. Jos etämyyjä ei käytä maahantuotavien tavaroiden erityisjärjestelmää tavaroiden vastaanottajan puolesta, tavarat Tullille esittävä kuljetusliike voisi ilmoittaa ja maksaa arvonlisäverot vastaanottajan puolesta uuden yksinkertaistavan erityisjärjestelyn mukaisesti.

EU:n ulkopuolelle sijoittautuneita myyjiä koskeva yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmä ja EU:hun sijoittautuneita myyjiä koskeva vastaava järjestelmä laajennettaisiin kattamaan kaikki muille kuin elinkeinonharjoittajille myydyt palvelut. EU:n sisäinen tavaroiden etämyynti verotettaisiin jatkossa kulutusvaltiossa riippumatta sinne tapahtuneen myynnin määrästä. Etämyynti verotettaisiin siten Suomessa, jos tavaroiden kuljetus ostajalle päättyy Suomessa.

Pienten yritysten hallinnollisen taakan helpottamiseksi ainoastaan yhteen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän suorittama EU:n sisäinen tavaroiden etämyynti verotettaisiin kuitenkin kuljetusten alkamisjäsenvaltiossa, jos toiseen jäsenvaltioon tapahtuneiden radio- ja televisiolähetyspalvelujen, sähköisten palvelujen tai telepalvelujen myyntien ja EU:n sisäisten tavaroiden etämyyntien kokonaisarvo EU:n alueella olisi enintään 10 000 euroa kalenterivuodessa. Arvonlisäverolakiin tehtäisiin lisäksi erityisjärjestelmiä käyttävien verovelvollisten hallinnollisen taakan keventämiseksi eräitä muutoksia sekä teknisluonteisia muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääsääntöisesti 1.7. tänä vuonna.

Eli tässä on kyse siitä, että poistettaisiin tämä enintään 22 euron tavaralähetysten vapaus maahantuonnin arvonlisäverosta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Marttinen.

14.56 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ministerille asian esittelystä.

Pidän tätä esitystä sinänsä erittäinkin tervetulleena, sillä se tiivistää meidän veropohjaamme ja puuttuu tähän ongelmaan, joka on ollut käsillä jo useita vuosia ja jossa nämä enintään 22 euron arvoiset tavaralähetykset, jotka ovat tulleet yhteisön ulkopuolelta, ovat olleet arvonlisäverosta vapautettuja. Sinänsä tietysti tämän myötä vastaavasti nämä tavaramäärät, jotka sitten taas ovat tullauksen ja Tullin hallinnon piirissä, kasvavat erittäin merkittävästi. Tämä on tietysti yksi asia, jota nyt tämän myötä, kun tämä uusi lainsäädäntö tulee voimaan, täytyy seurata ja katsoa, miten nämä asiat tulevat menemään eteenpäin.

Olemme kuulleet valtiovarainvaliokunnan verojaostossa, että tähän on liittynyt osaltaan myös huolia, mutta näen asian näinpäin, että esitys on kyllä sinänsä hyvin valmisteltu ja perusteltu. Nyt on vain tärkeää huolehtia siitä, että nämä menettelyt ovat sujuvia siten, että tavarat taas kulkevat nopeasti tilaajilleen, kuluttajille, eivätkä ne jää vastaavasti esimerkiksi Tullin hallinnon rattaisiin. Tätä on tietysti tärkeä ja hyvä tarkastella myös jatkossa, miten tämä lainsäädäntö on tältä osin toiminut. Kaiken kaikkiaan siis esitys kuitenkin parantaa nimenomaan kotimaisten verkkokauppojen ja EU-alueella toimivien verkkokauppojen kilpailukykyä suhteessa vaikkapa kiinalaisiin ja muihin globaaleihin verkkokauppoihin, jotka ovat pystyneet kuitenkin ilman arvonlisäveroa toimittamaan EU-alueelle näitä alle 22 euron arvoisia lähetyksiä.

Elikkä tältä osin, puhemies, vihreää valoa tälle, vaikka tietysti tiettyjä ongelmia esitykseen on liittynyt. Niitä on totta kai, luonnollisesti, hyvä seurata.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 35/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinonen.

14.58 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille esittelystä ja edustaja Marttiselle hyvästä puheenvuorosta — niihin on helppo yhtyä.

Tällä esityksellä nimenomaan tuodaan edes vähän samalle viivalle nyt suomalaisia ja eurooppalaisia toimijoita verotuksen näkökulmasta, kun tämä alle 22 euron verovapaus EU:n ulkopuoliselta etämyynniltä ja postimyyntiltä poistetaan. Tämä tiivistää meidän veropohjaamme. Kasvavassa määrin näitä erilaisia pieniä paketteja tilataan näistä ulkomalaisista postimyyntineistä ja aika usein nimenomaan Kiinasta ja tästä suunnasta.

Kysyisin ministeri Vanhaselta arviota siitä, minkä verran tämä aiheuttaa sitten kustannuksia valvonnan näkökulmasta, kun paketteja tulee. Tiedämme, että tänäkin päivänä jonkun verran paketteja tulee niin, että ne pääsevät läpi tullista ja niistä ei arvonnalisäverolaskua tule vastaanottajalle. Nyt kun sieltä alkaa tulla sitten pieniä kirjekuoria ja erilaisia lähetyksiä, missä näitä tämän hintaluokan tuotteita on, niin kysyisin: Miten tämän kustannukset on arvioitu? Päästäänkö plussalle, vai onko tämä enempiin tällainen oikeudenmukaisuuskysymys, että kaikista vero siitä huolimatta maksetaan, vaikka se aiheuttaisi meille enemmän kustannuksia?

No, sitten tietysti tämä valvonta on vähän oma asiansa — ei kuulu valtiovarainministerin rooteliin — mutta olisi tärkeää, että myös näiden tuotteiden valvontaa pystyttäisiin parantamaan. Sieltä tulee paljon leluja, paljon pientä elektroniikkaa, paljon pientä tavaraa, jonka turvallisuudesta ei ole sellaisia takeita kuin suomalaisen kivijalkakaupan tai eurooppalaisen nettikaupan myymällä tavaralla on materiaalien turvallisuuden näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Jos tohtisin, niin sanoisin lyhyesti vielä tuosta pakkausjätteestä — josta hetki sitten puhuimme, mutta kun omasta esityksestäni se esitys siirtyi eteenpäin — en sen enempää kuin sen, että täältä tulee muuten äärimmäisen paljon myös tätä pakkausjätettä, ja se on osa tätä kokonaisuutta myös.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Vanhanen.

15.01 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Valitettavasti minulla ei ole tässä nyt kokonaisesitystä. Siinä on varmaan arviointi niistä kustannuksista. Tämä tulee edellyttämään kyllä lisähenkilöstöä Tulliin, veroilmoitusten käsittelyyn, tullivalvontaan ja operatiiviseen riskianalyysiin. Luonnollisesti tämä myös tuottaa tuloja, [Timo Heinonen: Enempi vai vähempi?] mutta taas valtion budjetin kehysmenettelyssä menoja on kavennettava, sikäli kuin näitä tulee.

Myös tämän esityksen ja uudistuksen, muutoksen ajoitus on nytten tärkeä, että tämä saadaan nyt toteutettua. Pandemiakriisi on ilman muuta lisäämässä ihmisten valmiutta ja tottumusta verkko-ostosten tekoon, ja myös hyvin pieniä tavaraeriä tilataan yhä enemmän verkosta. Tässä rinnalla tulee myös tämä pakkausjättekysymys, johonka onneksi meillä jätehuolto on kyllä pitkälle virittäytynyt. Mutta ajallisesti on hyvä, että tämä saataisiin tänä vuonna aikaan, niin että päästäisiin eroon siitä kilpailua vääristävästä tekijästä, joka tähän nykyiseen säädökseen on selvästi sisältynyt.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.